

Publ. datum : 20031101

Soptippen kan värma 10000 hus

På Käringmossens soptipp i Esbo pågår ett febrilt byggnadsarbete. Sophögen genomborras och förses med sugbrunnar som skall samla upp biogas. Om ett år när systemet är utbyggt skall hus i Stensvik få fjärrvärme från Käringmossen.

sonja hellman, copyright

Esbo byggnadschef Mauri Uusihakala är nöjd. Projektet med att ta till vara soptippsgas, eller egentligen biogas, vid Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD:s avfallshanteringscentral på Käringmossen är den största i landet. Sugbrunnarna blir bredare än förr och går djupare och byggs 50 meter från varandra. Den gamla sophögen blir full av dem. - När nätet är utbyggt kommer det att finnas totalt 210 brunnar här. Där de går som djupast kan de vara mer än 50 meter, men de får inte gå så långt ner att de söndrar plastmattan som ligger underst i sophögen. Plasten skall hindra farliga ämnen från soporna att tränga ner i marken. Från sugbrunnarna leds biogasen till facklor där den bränns. Det goda med att bränna gasen är att lukten från soptippen försvinner. Grannarna nära soptippen har lagt märke till att lukten minskat. Det finns också en annan god sak: biogasens växthuseffekt minskar med 95 procent då den förbränns. Biogasen innehåller metan, koldioxid, syre och vattenånga och småmängder illaluktande svavelföreningar. Energin upp i rök. Tillsvidare bränner SAD gasen i tre facklor. Facklorna brinner just nu för kråkorna eftersom energin inte tas till vara. Effekten är 30 MWh vilket skulle räcka för att värma ett mindre samhälle. Om ett år är det meningen att soptippen skall förse Stensvik med fjärrvärme. I våras skrev SAD och Eon Finland på ett avtal som går ut på att Eon skall omvandla gasen till fjärrvärme. Eons andel av avtalet är att bygga ett rör på cirka 10 kilometer till Stensviks värmecentral. En ny panna skall byggas som omvandlar gasen till fjärrvärme. Sedan distribueras fjärrvärmerna ut i fjärrvärmennätet. Det torde ske i november 2004. Energibolaget har inget intresse av att omvandla gasen till elektricitet efter som det skulle bli för dyrt att bygga ett rör till Finno kraftverk. - Biogasen kan inte heller blandas ihop med naturgas så här finns både en ekonomisk och en teknisk orsak till varför vi inte gör el av biogasen, säger planeringsingenjör Timo Aho vid Eon.

Svalt intresse. Det har egentligen inte funnits så stort samhällligt intresse för gasen från soptippenäven om det är en miljövänlig handling att bränna den. I anbudstävlan har Esbo Elektriska, numera Eon, och Helsingfors energi varit de seriösa intressenterna. När Timo Aho räknar ut hur många egnahemshus som kan värmas med biogasen från Käringmossen kommer han till 2 000 hus. Men Mauri Uusihakala säger att siffran ligger vid nästan 10 000 egnahemshus. Skulle det ha funnits en industri i närheten av soptippen så hade den kunnat dra nytta av den energi vi kan producera. Men nu finns det inte det. Då blir det allra förmånligaste alternativet för oss att vi producerar egen elektricitet, säger Mauri Uusihakala. Så därför planerar SAD att i framtiden själv använda den energi som gasen ger. SAD:s eget behov kommer att öka år 2007 då anläggningen för behandling av blandavfall blir klar. Man beräknar att Käringmossen producerar användbar gas åtminstone i 15 eller 20 år.

Käringmossen fick miljölov

Esbo Nylands miljöcentral har beviljat miljölov för avfallshanteringscentralen på Käringmossen i Esbo. Tillståndet gäller utvidgningen av soptippen så att schaktningen och stenkrossningen får fortsätta i tio år. Schaktningsområdena finns i Esbo i det så kallade Esbo gårds by och i Kyrkslätt i Kauhala by. Avståndet till närmaste boende är cirka 800 meter och när schaktningen fortsätter minskar avståndet till 500 meter. Området som schaktas är 33 hektar. Schaktning och borrhning får pågå på vardagar till klockan 21 och sprängning till klockan 18.

Hbl, copyright

Publ. datum : 20030803

Metropol landskap i stöpsleven

Sibbo har inte visat något intresse för att liera sig med huvudstadsregionens storstäder. Också Kyrkslätt kan antas ställa sig tveksamt till att bryta sina västnyländska band. Vanda stad påstås vara

villig att avstå från Västerkulla, inklusive Westerkulla gård, till förmån för Helsingfors. Utan att någon har sagt det rent ut förefaller ett lämpligt bytesobjekt i så fall att vara den del av Helsingfors som ligger norr om Ring III vid infarten till Dickursby. I offentligheten har som motiv för en gränsjustering i sydost presenterats att Vanda inte prioriterar en utbyggnad av detta sitt obebyggda sydöstra hörn. Resonemanget kvalificerar sig som en rötmanadshistoria. Oberoende av vad herrar biträdandestadsdirektörer Olavi Honko och Pekka Korpinen tycker och tror om det nödvändiga i att exploatera det obebyggda "vakuum" som nu råder utanför Helsingfors östgräns är det föga tänkbart att statsrådet skulle godkänna en ändring av kommungränsen. I synnerhet intesom man måste anta att det i så fall skulle ske mot grannen Sibbo kommuns vilja. Men ingen gränsjustering behövs för att bygga bostäder - förutsatt att området är planerat för exploatering och markägaren är med på noterna. I fallet Westerkulla är det tills vidare osäkert i bägge dessa avseenden. Gårdens ägare har veterligen varit tvehågsna inför framtiden. Allt brukar visserligen vara till salu, bara priset är rätt. Men Vanda stads generalplan reserverar det obebyggda kulturlandskapet norr om Österleden som grönområde. I utkastet till landskapsplan för Nylands förbund har gränsen för urban bebyggelse förskjutits österut ända till den Ring III-förlängning som skall betjäna Nordsjöhamn. Men

landskapsplanen är inte färdig; ett förslag skall framläggas till allmänt påseende efter landskapsstyrelsens möte den 18 augusti. Bland de detaljer som har diskuterats mest finns markreserveringen för en järnvägsförbindelse från Esbo till Lojo, försvarsmaktens områden i Helsingfors och Hangö samt Malms flygfält. Slutgiltigt godkänns planen senare av landskapsfullmäktige. I synnerhet Esbo har insisterat på att landskapsplanen måste reservera fler områden än Käringsmossen för huvudstadsregionens avfallshantering. I stället har en kompletterandeplan utlovats, med reserveringar för avfall, skjutbanor och motorsport. Såsom den nu ser ut kommer landskapsplanen för Nyland att innehålla möjligheter för detaljhandeln att bygga mer än ett dussin nya stormarknader, av dem fyra i Vanda. Den omstridda tormarknaden i Östersundom finns naturligtvis inte med bland dessa efter om Sibbo ligger utanför Nylands förbunds domäner. Korpinen ser landskapsgränsen mellan huvudstadsregionen och Sibbo som ett hinder för en vettig planering. Mera exakt vore det att peka på det kommunala planeringsmonopolet i Sibbo - som ett hinder för metropolens trängtan att växa också österut. Ett nytt landskapsförbund för huvudstadsregionen har i sommarhettan skisserats upp av Helsingfors stadsfullmäktigeordförande Pekka Sauri (grön). Hans tanke, utkastad i etern i en radiointervju 18.7, är att de fyra SAD-städerna tillsammans med Kyrkslätt, Nurmijärvi, Tusby och Sibbo skall utträda ur Nylands respektive Östra Nylands förbund. Själv har Sauri sagt sig anse att förslaget är realistiskt, förutsatt att lagen om landskapsförvaltning ändras så att landskapsförbunden får folkvalda fullmäktige och större befogenheter. Nu är det kommunernas representanter som sitter i landskapsfullmäktige, och avståndet till väljarna är stort.

Sauri kan stödja sig på en opinionsundersökning som visar att över hälften av medborgarna tycker att direkt folkval skulle vara bäst också för landskapsfullmäktige. Utspelen ända tills vidare mest som en till i serien av pratbubblor om hur huvudstadsregionens förvaltning kunde utvecklas.

Ur finlandssvensk synvinkel - den som i synnerhet de starkt tvåspråkiga och fortfarande landsbygdsdominerade kommunerna Kyrkslätt och Sibbo måste anlägga - är Sauris förslag problematiskt. Sibbo har inte visat något intresse för att liera sig med huvudstadsregionens storstäder. Också Kyrkslätt kan antas ställa sig tveksamt till att bryta sina västnyländska band. Diskussionen om huvudstadsregionens samarbetsproblem ligger annars för tillfället nere.

Utredningsman Jussi-Pekka Alanen behöver arbetsro. Hans första delrapport skall definiera konkreta samarbetsmöjligheter, utöver kollektivtrafiken och avfallshanteringensom samarbetsdelegationen SAD redan sköter.

Hur det hela skall organiseras blir en senare fråga. Till saken hör i alla fall att Alanen har ombetts komma med förslag om vilka kommuner som skall dras in i metropolsamarbetet. Kranskommuner som Kyrkslätt och Sibbo står i blickpunkten.

JOHANNA WESTMAN, copyright

Publ. datum : 20030315

Käringmossen får schaktas

Esbo. Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD får fortsätta schaktningsarbetet i Käringmossen för att utvidga soptippen bland annat till Kyrkslätt. På Esbos sida om kommungränsschaktas ett område på 24 hektar och av arealen återstår endast en hektar oschaktad. Helsingfors förvaltningsdomstol har förkastat tre krav på att arbetet måste avbrytas. Tre bolag har som sin åsikt framfört att det är olovligt att schakta i området med detillstånd SAD har. Bland annat framför de att schaktningen inte får utföras så länge som stadsplaneringsprocessen för området är påhäft. De tillstånd som SAD har gäller för soptippar av äldre modell och SAD behöver ett giltigt miljölov för att kunna få tillstånd för miljöåtgärder. Domstolen har begärt ett utlåtande av stadsplaneringsnämnden i Esbo, som föreslår att domstolen förkastar de anförda besvären.

Hbl, copyright

Publ. datum : 20030305

Käringmossen får avfallshallar

Soptippsområdet Käringmossen och industriområdet Vinkelkärr i Esbo byggs ut. Nya hallar för sophantering och industrier planeras. Ett utkast till stadsplan ställs ut i höst.

sonja hellman, copyright

Esbo. På soptippsområdet planeras åtminstone två hallar, i den ena behandlas och sorterar blandavfall och i den andra behandlas komposterbart avfall. Hallarna blir i sin maximalaste storlek 70000 respektive 80000 våningskvadratmeter. Den beräknade byggnadsrätten antas vara nästan 175 000 våningskvadratmeter. Området i Käringmossen som planeras är 220 hektar stort.

- Vi vill reservera mer byggnadsrätt än vad vi i det första skedet vill utnyttja, säger utvecklingsdirektör Jukka Paavilainen vid Huvudstadsregionens samarbetsdelegation SAD.

SAD äger totalt 190 hektar mark i Käringmossen och cirka 25 procent av marken ligger i Kyrkslätt.

På Käringmossen har SAD Nordens största soptipp samt en komposteringsanläggning. SAD behandlade här totalt 344 000 ton blandavfall och sammanlagt 38 500 ton biologiskt avfall ifjol.

I Vinkelkärr fungerar redan en central för behandling av byggnadsavfall, producerandet av mull samt krossandet av stubbar, en asfaltstation, betongstation, skrotbilslager, motocrossbana, en station för bränsledistribution samt olika lager. Här planeras ytterligare 115000 våningskvadratmeter för industriell verksamhet. Området som planeras är 68 hektar. Enligt den nya planen skall vägförbindelsen till Käringmossen-Vinkelkärr gå in i området direkt från Nupurbölevägens korsning över Åboleden. Tanken är att minska trafiken till soptippen på Nupurbölevägen.

Planerna omfattar också skyddsområden på åtminstone en halv kilometer mellan bosättningen och verksamheten på soptippen och i Vinkelkärr. Stadsplanen för Käringmossen - Vinkelkärr borde godkännas av stadsstyrelse och fullmäktige senast år 2004. Då kan byggandet av de nya hallarna och anläggningarna starta år 2005.

Publ. datum : 20030201

Käringmossen ett steg närmare sopfabrik

Helsingforsregionen har tagit ett steg närmare inrättandet av en modern anläggning för sophantering i Käringmossen. Miljonprojektet behandlades i går av SAD:s styrelse. Enligt planerna skall en sophanteringsanläggning för 110 miljoner euro byggas för att tas i drift år 2006.

hedda biström, copyright

De traditionella soptipparna kommer att försvinna inom några år och hanteringen av avfallet blir i det närmaste industriell. Reglerna för behandling av samhällsavfall kommer att skärpas avsevärt. Det blir förbjudet att deponera obehandlat avfall på soptippar. Också bestämmelserna om hur en avstjälningsplats skall vara konstruerad ändras radikalt. De omoderna soptippar som fortfarande återstår kommer att stängas och täckas över. Käringmossens gamla soptippsområde ha redan delvis täckts in. Käringmossen byggs ut på ett område som är cirka 60 hektar stort och som enligt beräkningarna kommer att kunna användas i 30 år. Grunden har redan konstruerats för den nya avstjälningsplatsen. Den nya anläggningen får starka skyddskonstruktioner och system för att ta till

vara all gas och allt spillvatten. Kan soporna minskas? Den kommande anläggningen som kan karaktäriseras som en sopbehandlingsfabrik skall sysselsätta 40 personer. Blandavfallet skall hanteras så att metaller och material som kan brännas separeras och tas till vara. Syftet är att minimera den mängd avfall som trots allt måste slutdeponeras. Avfallshanteringsdirektör Juha Kaila på SAD framhåller att sophanteringsstrategin har som mål att minska på samhällsavfallet. Det här har dock visat sig vara svårt. Då det ekonomiska välbefindandet har ökat har också avfallet ökat. Man borde komma fram till en situation där välfärdsökning inte innebär ökat resursslöseri, säger Kaila. Utvecklingschef Jukka Paavilainen påpekar att priset för hanteringen av avfall kommer att bli minst dubbelt så högt då den nya anläggningen tas i drift. Det är fortfarande öppet hur anläggningen kommer att se ut i detalj och vilka som skall stå för anläggningsleveranserna. En del av det behandlade avfallet kommer att kunna brännas i framtiden. Antagligen förs det brännbara materialet till något kraftverk. Den gällande strategin för hantering av avfall förändras inte i grunden. Man satsar fortfarande primärt på en minskning av mängden avfall samt allt effektivare sopsortering.

Publ. datum : 20030114

Julgranar blir kompost

Igår var det "tjugondag Knut" då julgranen kastas ut. I Helsingforsregionen samlas utslängda julgranar in av Huvudstadsregionens avfallshanteringscentral som lyder under SAD. Granar från omkring 700 000 invånare hamnar på soptippen och blir flis eller kompost.

Sonja Hellman, copyright

Arbetsledare Antti Porvali vid avfallshanteringscentralen kunde igår visa upp en hög med fina danska ädelgranar som hamnat där som osålda. Nu låg på de på soptippen i väntan på att bli flis. När granarna flisats kan materialet återvinnas som bioblandning. Bland annat kraftverk har använt sig av flis som vi producerat, berättar Porvali. Största delen granar som hamnar på Käringmossen kommer dit med sopbilen som hämtar bioavfall. Enligt informatör Tarja Lehto vid SAD har invånarna i huvudstadsregionen lärt sig att lägga ut sina granar i närheten av bioavfallskärnen där de sedan plockas upp av avfallsbilens som tömmer fastigheternas soptunnor för biologiskt avfall. Två tredjedelar av regionens invånare i Esbo, Vanda, Grankulla och Helsingfors hör till dem som har särskild sortering av biologiskt nedbrytbart avfall.

- I hela regionen bor det cirka en miljon människor och vi samlar in granar från cirka 700 000 invånare, säger Lehto. För varje gran debiteras fastigheten på 1,43 euro. Granarna förs sedan till soptippen i Käringmossen där de görs till flis för att blandas med det komposterade avfallet. Folk som bor i egnahemshus kan själva föra sin gran till någon av Sortti - stationerna i Stensböle, Käringmossen eller Sjöskog. För enstaka julgranar debiteras ingen avgift. Den som har möjlighet kan också själv klippa sönder sin gran för kompostering eller brännaden som ved. Granar från fastigheter som inte har särskild biologisk avfallssortering hamnar bland blandavfallet. Invånarna placerar sina granar invid lådorna för blandat avfall. Därifrån plockas granarna och far med det blandade avfallet till soptippen där de behandlas som blandavfall.